

HANCSÁK ANITA – NGUYEN KRISZTINA

Eötvös Loránd Tudományegyetem

A koreainyelv-oktatás intézményesülése Magyarországon: rövid történeti áttekintés a felsőoktatásra fókuszálva

1. Bevezetés

Napjainkban a koreai nyelv és kultúra globális népszerűségének köszönhetően folyamatosan növekszik a koreainyelv-tanulás iránt érdeklődők száma. A koreai hullám (*hallyu* 한류) Magyarországon is sokakat ösztönöz arra, hogy megismerkedjenek a koreai nyelvvel, és azon keresztül mélyebb betekintést nyerjenek a koreai kultúrába. Bár manapság már különféle tanulási lehetőségek közül választhatnak a leendő tanulók, az intézményesített koreainyelv-oktatás hazánkban csak az 1980-as évek végén jelent meg. Az 1990-es évek végén differenciálódtak a képzési helyek, majd a 2000-es évek végén létrejött az első koreai tanszék, amely egyúttal elindította az első, koreai filológiai tanulmányokra fókuszáló, akkreditált egyetemi képzést is, amelynek hangsúlyos eleme a nyelv-oktatás. A 2020-as évek első felében a második koreai tanszék és további oktatási helyszínek létesülésével bővült a nyelvoktatást kínáló intézmények köre.

A magyarországi koreanisztika mint tudományterület fejlődésének szempontjából alapvető fontosságú a hazai koreainyelv-oktatás történetének feltárása, a meghatározó események rögzítése, valamint az oktatásban részt vevő szereplők munkásságának a dokumentálása. Az intézményesített nyelvoktatás kialakításában kiemelkedő szerepet vállalt Osváth Gábor tanár úr, akinek most 2026-ban, 80. születésnapja alkalmából e rövid történeti áttekintéssel – amely elsősorban a magyar felsőoktatás keretei között megvalósuló koreainyelv-oktatásra fókuszál – szeretnénk tiszteletünket kifejezni eddigi életműve előtt.

2. A koreai nyelv oktatása magyarországi felsőoktatásban

A koreai nyelvészet és a nyelvoktatás magyarországi meghonosítása Mártonfi Ferenc (1945–1991) és Osváth Gábor nevéhez fűződik.¹

Mártonfi 1968–1970 között tanult a Kim Ir Szen Egyetemen (Kim Il Söng Chonghaptae-hakkyo 김일성 종합대학교), ahonnan hazatérve, 1972-től az ELTE BTK Kínai és Kelet-ázsiai Tanszékének munkatársa (tanársegéd, aspiráns), majd 1980-tól adjunktusa.² Mártonfi vezetésével már az 1970-es években megindult a koreai nyelv oktatása az ELTE-n fakultatív nyelvórák keretében (1. kép),³ majd később a Kínai és Kelet-ázsiai Tanszék speciális kollégiumi órájaként, heti kétórás kurzusok formájában („Koreai nyelvgyakorlatok /haladók számára/” és „Koreai nyelvtan /haladók számára/”⁴). Tragikusan korai halála űrt hagyott a magyarországi koreanisztikában, ami sokak szerint évtizedekkel vetette vissza az önálló Koreai Tanszék létrejöttét.⁵

Kínai és Kelet-ázsiai Tanszék			
A MAI KOREAI NYELV NYELVTANA	2	MÁRTONFI FERENC	adjunktus
MAI VIETNAMEI NYELV	2	SZÉGE LÁSZLÓ	megbizott előadó
VÁROS A RÉGI KÍNÁBAN	2	ECSEDY ILDIKÓ	megbizott előadó
BEVEZETÉS A KINAI MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETBE	2	MIKLÓS PAL	megbizott előadó
MAI KOREAI ÉLŐ NYELV	2		később mb. előadó

1. kép Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Speciális kollégiumok és szemináriumok címjegyzéke, 1989/90. tanév, I. félév

Ezt a szellemi örökséget vitte tovább és teljesítette ki az 1946. január 22-én Hódmezővásárhelyen született Osváth Gábor. Tanulmányait közvetlenül Mártonfi után, 1970–1972 között végezte Phenjanban, majd hazatérve a kiváló minősítésű koreai nyelvvizsga megszerzése és a felkínált diplomáciai pálya visszautasítását

¹ A modern Korea-kutatás és a magyarországi nyelvoktatáshoz hozzájáruló kutatók között Sövény Aladárt (1914–1980) is mindenképpen meg kell említenünk, akinek a nevéhez fűződik az 1957-ben kiadott *Magyar–Koreai szótár*, amely elsősorban az észak-koreai hadiárvaoktatását szolgálta. 1953-ban Ligeti Lajos (1902–1988) professzor indítványozására a koreai lektori státust Sövény Aladárnak ajánlották fel az ELTE-n, amely nagyban hozzájárult volna a magyarországi koreanisztika fejlődéséhez, ám valószínűsíthető, hogy politikai okok miatt ez nem valósulhatott meg (Csoma 2015: 11–12).

² „Mártonfi Ferenc adatlapja” (utolsó letöltés: 2026. 02. 14.)

³ Csoma 2016: 14.

⁴ „Az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanrendjei Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar tanrendje, 1973–1974. tanév, 2. félév, Nappali tagozat / III. Fakultatív nyelvoktatás”.

⁵ Chöng 2014: 133; Csoma 2016: 14; Osváth: „Mártonfi Ferenc (1945–1991) koreanisztikai munkássága”, Elektronikus kiadás: Terebess Ázsia E-Tár (utolsó elérés: 2026. 02. 14.)

követően tudatosan a pedagógusi pályát választotta.⁶ Az 1989-es rendszerváltás után a Külkereskedelmi Főiskola (ma Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem) Keleti Nyelvek Tanszékén és az ELTE-n is a hazai koreainyelv-oktatás központi alakjává vált. Számos koreai nyelvvel és szociolingvisztikával kapcsolatos publikációt köthetünk a nevéhez, amelyekkel generációk számára nyitotta meg az utat a koreai nyelv és a kultúra felé.⁷

1989 szeptemberében a Külkereskedelmi Főiskolán az akkori főigazgató-helyettes, Hidasi Judit kezdeményezésére indult el a koreainyelv-oktatás. Az 1989 elején létrejött dél-koreai–magyar diplomáciai kapcsolatfelvétel történelmi momentumát és az 1988-as szöuli olimpia sikerét, valamint az időszak átalakuló politikai légkörét kihasználva, Hidasi felismerte a főiskola nemzetközi irányú fejlesztésének a lehetőségét és a külgazdasági kapcsolatok jövőbeli szakembereinek képzésében rejlő potenciált.⁸ A képzés első oktatójaként Osváth Gábort kérte fel, aki ekkora már gazdag koreai tapasztalatokkal, koreai diákok oktatásában szerzett jártassággal és kiváló pedagógusi készségekkel rendelkezett. Osváth az általános koreai nyelv oktatása mellett koreai gazdasági nyelvet is tanított (2–3. kép), ezeket a tárgyakat Fendler Károly (1933–2013) koreai történelemmel és gazdaságföldrajzzal foglalkozó kurzusai egészítették ki.⁹

⁶ A szerzők beszélgetése Osváth Gáborral 2026. február 11-én.

⁷ Chŏng 2014: 134–138.

⁸ A szerzők beszélgetése Hidasi Judittal 2026. február 5-én, illetve a szerzők beszélgetése Osváth Gáborral 2026. február 11-én.

⁹ Osváth 2004: 76.

2–3. kép. Képek Osváth Gábor koreainyelv-órájának bemutatóórájáról 1989-ben a koreai nagykövetség munkatársai előtt

A Korea Research Foundation (Han'guk'aksulchinhungjaedan 한국학술진흥재단) már a kezdetektől támogatta a képzést ösztöndíjak biztosításával, anyanyelvi lektorok küldésével, illetve tananyag-támogatással. Eleinte a külföldi kiadású koreainyelv-könyvekre támaszkodtak, ám a *Keleti Füzetek* sorozat elindításával saját, kvázitananyagként funkcionáló kiadványok is megjelentek.¹⁰ Ezt követően 1995-ben a Korea Foundation (Han'gukkukhegyoryujaedan 한국국제교류재단) támogatásával kiadta az első, magyar hallgatóknak szánt koreainyelv-könyvet.¹¹ Ezt követte egy többszerzős magyar–koreai társalgási zsebkönyv összeállítása.¹²

A képzés az ezredforduló környékén érte el csúcspontját, a konkurens képzőhely, az ELTE koreai programjának megjelenésével, amely nemcsak a hallgatók egy részét csábította el (8-12 főről 4-6 főre csökkent a létszám), hanem az addig meghatározó koreai kormányzati támogatások átcsoportosítását is eredményezte. Emellett más keleti-ázsiai nyelvek képzéseiben biztosított kedvezőbb lehetőségek szintén hozzájárultak a hallgatói létszám fokozatos csökkenéséhez.¹³

Korábban a Külkereskedelmi Főiskola koreai képzésén részt vevő Birtalan Ágnes, aki akkor az ELTE Belső-ázsiai Tanszékének docense volt, egy négy

¹⁰ A *Keleti Füzetek* (kiadó: Külkereskedelmi Főiskola, sorozatszerkesztő: Hidasi Judit) sorozatban 1990-ben *Koreai hangok és betűk*, 1991-ben *Külgazdasági olvasókönyv koreai nyelven*, 1993-ban *Magyar–koreai igei vonzatszótar*, 1995-ben *Koreai nyelv és kultúra* címmel jelentetett meg köteteket.

¹¹ 1995-ben *Koreai nyelv alapfokon I.* első (Osváth 1995), illetve 1996-ban a második kötete (*Koreai nyelv alapfokon II.*) követte (Osváth 1996), amelyek azóta több kiadásban (*Koreai Nyelvkönyv*, 2008) is megjelentek.

¹² Bak et al. 1997.

¹³ Osváth 2004: 77–78.

féléves koreai nyelvi és országismereti programot indított az ELTE-n 1997-ben. A képzés évente átlagosan 20-25 hallgatóval működött, megbízott előadók bevonásával. Ennek keretében Osváth Gábort is felkérték, hogy addigi szakmai tapasztalatával és oktatói kompetenciáival járuljon hozzá a program sikeréhez. Bár a koreai nagykövetség összességében kedvezően értékelte a képzés alakulását, néhány év elteltével egyre sürgetőbben szorgalmazta a koreai program tanszékké fejlesztését. E folyamatot azonban hátráltatta a bolognai rendszer bevezetéséhez kapcsolódó szabályozások kidolgozása, amely átmenetileg felüggesztette az új szakok indítását.¹⁴

A Koreai Tanszék, valamint a koreai szakirányú alapképzés 2008-ban jött létre, ezzel hosszú előkészítési folyamat eredményeként intézményesült a képzés. A tanszék megbízott, majd később kinevezett vezetője 2017-ig Csoma Mózes volt, aki korábban szintén a Külkereskedelmi Főiskola koreai képzésének hallgatója volt. A koreanisztika mesterképzés 2012-ben, a koreanisztika doktori képzés 2018-ban indult el. 2017-ben a tanszék vezetését ideiglenesen Birtalan Ágnes vette át, majd Mecsí Beatrix került a tanszék élére, aki jelenleg is betölti ezt a pozíciót.

2022-ben a gyakorlatorientált képzés előtérbe kerülésével módosult a korábbi tanegységlista, és megemelkedett a nyelvi órák száma.¹⁵ A képzés felépítésének változása mellett a megelőző években tapasztalt koreai hullám felerősödésének következtében évről évre nőtt az érdeklődő hallgatók száma.¹⁶ Míg a képzés indulásakor mindössze 15 főt vettek fel, addig 2023-ra az elsőéves főszeres hallgatók létszáma elérte a 150 főt.¹⁷ A három alapképzési, a két mesterképzési évfolyam, valamint a doktori program hallgatóinak összeadásával ez évente összesen mintegy 300-400 fős hallgatói létszámot jelent.

2023-ban megalakult hazánk második koreai tanszéke a Károli Gáspár Református Egyetemen Csoma Mózes vezetésével, ahová 2024 szeptemberétől várják a hallgatókat, évente körülbelül 30-40 főt.

A koreainyelv-oktatás kutatásával foglalkozó doktoranduszok és fokozatot szerzett kutatók jövőbeli munkája alapvető jelentőségű a képzés folyamatos fejlesztéséhez, valamint a magas színvonalú oktatás és kutatás biztosításához, amely jelenleg is az ELTE Koreai Tanszékének elsődleges célkitűzései közé tartozik.

¹⁴ Osváth 2004: 80; Bak 2006.

¹⁵ Nguyen 2024: 111–113.

¹⁶ Mecsí–Nguyen 2021.

¹⁷ „Ponthatárok, statisztikák”, felvi.hu

3. Koreainyelv-oktatás egyéb oktatási intézményekben

A felsőoktatáson túl a koreai nyelv és kultúra terjesztésére specializálódott Sejong Alapítvány (Sejonghaktangjaedan 세종학당재단) intézményesített nyelviskolájában – a Sejong Intézetben – minden tavaszi és őszi félévben több száz diáknak van lehetősége elsajátítani a koreai nyelvet. Sejong Intézet ma már három városban (Budapest, Debrecen, Miskolc), ezen belül négy intézményben is működik.¹⁸ Emellett számos nyelviskola és gimnáziumi szakkör is elérhető.¹⁹

A Magyarországon élő koreai közösséget két fő intézmény szolgálja. Az 1990-ben alapított Budapesti Koreai Iskola (Pudap’esüt’ü haninhakkyo 부다페스트 한인학교) óvodától a középiskolai szintig a koreai tantervi rendszer szerint biztosít oktatást a Magyarországon élő koreai családok iskolás korú gyermekeinek. Diákszáma 22-ről 2023-ra 110 tanulóra emelkedett.²⁰ Emellett 2022-ben jött létre a Budapesti Hangul Iskola (Pudap’esüt’ü Han’gŭlbaeum’ö 부다페스트 한글배움터), amely szintén a gyermekek nyelvtanulását és identitásmegőrzését segíti a multikulturális környezetben; 2022-ben 20 diáknak, illetve 8 tanárnak adott otthont.²¹

4. Összegzés

A felsőfokú, intézményesített koreainyelv-oktatás történetét vizsgálva elkerülhetetlen a két intézmény, illetve a két kiemelkedő Korea-kutató nyelvész – Mártonfi Ferenc és Osváth Gábor – életútjának a megismerése. Két helyen folyt a nyelv oktatása, ám Mártonfi korai halála megakadályozta, hogy a két úttörő kutató között széles körű szakmai együttműködés jöjjön létre,²² aminek következtében az 1990-es évektől Osváth tanár úrra hárult a feladat, hogy a koreainyelv-oktatás kihívásaival megküzdjön. Az ő nevéhez fűződik a nyelv-

¹⁸ 2012 óta a Koreai Kulturális Központban, 2016 óta a Debreceni Nyári Egyetemen, 2021 óta az ELTE-n, illetve 2025 óta a Miskolci Egyetemen működnek Sejong Intézetek.

¹⁹ Az évek során többek között a budapesti Szent László Gimnáziumban, a Kürt Alapítványi Gimnáziumban, a Lónyay Utcai Református Gimnáziumban vagy a győri Révai Miklós Gimnáziumban volt lehetősége a középiskolai diákoknak koreai nyelvet tanulniuk. (Erről a témáról bővebben Nguyen 2024: 45–49.)

²⁰ Pudap’esüt’ü haninhakkyo 부다페스트 한인학교 (utolsó letöltés: 2026. 02. 15.)

²¹ Pudap’esüt’ü han’gŭlbaeum’ö 부다페스트 한글배움터 (utolsó letöltés: 2026. 02. 15.)

²² A későbbiekben az intézmények szakmai együttműködését maga Osváth is szorgalmazta: „Az ELTE koreai programjának beindulása után a Korea Foundation korábbi rendszeres könyvtámogatása megszűnt, mondván, hogy egy hazánk méretű országban csak egy intézményt támogathatnak ilyen mértékben. A Korea Research Foundation is – hasonló megfontolásból – a koreai lektort 2002 óta az ELTE-re küldi. Ez a probléma az ELTE programjával történő kölcsönösen előnyös együttműködéssel áthidalható” (Osváth 2004: 78).

oktatás intézményesítése a Külkereskedelmi Főiskolán, az 1997-ben az ELTE-n elinduló Koreai nyelvi és országismereti program nyelvi, illetve irodalmi vonatkoztatásának a megszervezése, illetve a 2008-ban megalakuló Koreai Tanszék elindulásában is kiemelkedő szerepet töltött be.

Bár pályafutása későbbi szakaszában kutatásai egyre inkább az irodalom, azon belül is a műfordítás felé fordult, fontos megemlíteni, hogy az ő nevéhez köthető az első, magyar anyanyelvűeknek szánt alapszintű koreainyelv-könyv megalkotása, amely az itthoni koreanisztika fiatalabb generációjának számára – ahogy az ezeket a sorokat író kutatók is alátámaszthatják – kiemelkedő jelentőségű volt.

Jelen írásunk csupán egy rövid kitekintés Osváth Gábor tanár úr 80. születésnapjának alkalmából, ugyanakkor elengedhetetlen, hogy a jövőben az itthoni koreainyelv-oktatás és Osváth Gábor tanár úr életművét mélyrehatóbb kutatás térképezze fel. Munkássága jelenti ugyanis azt a stabil alapot, amelyre a folyamatosan fejlődő hazai koreanisztika fiatal kutatói építkezhetnek.

Tisztelettel köszöntjük Osváth Tanár Urat a 80. születésnapja alkalmából!

4. kép. A szerzők, Nguyen Krisztina (jobbra) és Hancsák Anita (balra) Osváth Gábor tanár úrral
2026. február 11-én

Felhasznált források

Interjúk

A szerzők beszélgetése Hidasi Judittal 2026. február 5-én.

A szerzők beszélgetése Osváth Gáborral 2026. február 11-én.

Felhasznált másodlagos szakirodalom

- „Az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanrendjei Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar tanrendje, 1973–1974. tanév, 2. félév, Nappali tagozat / III. Fakultatív nyelvoktatás.” *Arcanum*. https://adt.arcanum.com/hu/view/Tanrendek_ELTE_1973-74_2_BTK/?query=%22m%C3%A1rtonfi+Ferenc%22+&pg=178&layout=s (utolsó letöltés: 2026. 04. 07.)
- Csoma Mózes 2015. *Sövény Aladár, a hazai koreanisztika úttörője: egy elfeledett magyar tudós megfigyelései a Koreai-félszigetről*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- Csoma Mózes 2016. „Han-höng kwan'gyesarül t'onghae pon hönggari han'guk'age taehan koch'al 한·형 관계사를 통해 본 형가리 한국학에 대한 고찰 [Gondolatok a magyarországi koreai tanulmányokról a magyar–koreai kapcsolatok tükrében].” *Journal of Korean Culture* 33: 7–19.
- Chöng Chinwön 정진원 2014. „Hönggari han'guk'akcha OSVÁTH Gábor-üi saengaewa chösul 형가리 한국학자 OSVÁTH Gábor의 생애와 저술 [Osváth Gábor magyar koreanista tudós élete és írásai].” *Chungdongyuröp'an'guk'ak'oe* 중동유럽 한국학회 15: 131–164.
- „Mártonfi Ferenc (1945–1991) koreanisztikai munkássága.” Osváth Gábor. (n.d.). Elektronikus kiadás: Terebess Ázsia E-Tár. <https://terebess.hu/keletkultinfo/nyelv1.htm> (utolsó letöltés: 2026. 02. 15.)
- „Mártonfi Ferenc adatlapja.” Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Levéltár (n.d.). <https://leveltar.elte.hu/nevtar/?p=adatlap&hash=TcOhcnRvbmZpIEZlcm-VuYy0tLTl0NTI%3D> (utolsó letöltés: 2026. 02. 15.)
- Mecsi, Beatrix – Nguyen, Krisztina 2021. „New challenges of the Korean Department in Hungary.” *Journal of Korean Studies in Central Eurasia* 1.1: 133–169.
- Nguyen Krisztina 2024. *A kultúra és idegen nyelv integrált oktatása: A koreai mint idegen nyelv oktatás jelenlegi helyzetének és jövőjének vizsgálata magyar egyetemi kontextusban* (Ph.D. dissz., Eötvös Loránd Tudományegyetem). <https://doi.org/10.15476/ELTE.2024.234>
- Osváth Gábor 1993. *Magyar–koreai ígei vonzatszótár*. (Keleti Füzetek 10.) Budapest: Külkereskedelmi Főiskola.
- Osváth Gábor 1995. *Koreai nyelv alapfokon I.* (Keleti Füzetek 15.) Budapest: Külkereskedelmi Főiskola.
- Osváth Gábor 1996. *Koreai nyelv alapfokon II.* (Keleti Füzetek 18.) Budapest: Külkereskedelmi Főiskola.
- Osváth Gábor 2004. A koreai nyelv jelentősége, oktatásának helyzete és perspektívái. In Székács A. (szerk.), *A keleti nyelvek oktatásának gazdasági, kulturális vonatkozásai, és európai uniós csatlakozásunk*. Budapest: BGF Külkereskedelmi Főiskolai Kar, 69–86.
- Osváth Gábor 2008. *Koreai nyelvkönyv*. Magánkiadás.

- Bak Suyeong 박수영 2006. „Tongyuröm chiyöğü han’guk’agüi hyönhwanggwa kwaje 동유럽 지역의 한국학의 현황과 과제 [A koreai tanulmányok helyzete és kihívásai Kelet-Európában].” *Yöksamunhwayön’gu* 역사문화연구 25: 399–421.
- Bak Suyeong 박수영 – Hidasi Judit – Osváth Gábor – Szigeti György 1997. *Magyar–koreai társalgási zsebkönyv*. Budapest: Külkereskedelmi Főiskola.
- „Ponthatárok, statisztikák.” *Felvi.hu*. (n.d.). https://www.felvi.hu/felveteli/ponthatarok_statisztikak (utolsó letöltés: 2026. 02. 15.)
- Pudap’esüt’ü han’gülbaeumt’ö 부다페스트 한글배움터 Budapesti Hangul Iskola – hivatalos honlap (n.d.). <https://www.bphangulcenter.hu/> (utolsó letöltés: 2026. 02. 15.)
- Pudap’esüt’ü haninhakkyo 부다페스트 한인학교 Budapesti Koreai Iskola – hivatalos honlap <http://korean-school.hu> (utolsó letöltés: 2026. 02. 15.)

Képek jegyzéke

1. kép. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Speciális kollégiumok és szemináriumok címjegyzéke, 1989/90. tanév, I. félév (ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár 50.i.i.)
- 2–3. kép. Osváth Gábor koreainyelv-órájának bemutatóórájáról 1989-ben a koreai nagykövetség munkatársai előtt. Osváth Gábor személyes képgyűjteménye. A szerző engedélyével
4. kép. A szerzők Nguyen Krisztina (jobbra) és Hancsák Anita (balra) Osváth Gábor tanár úrral 2026. február 11-én. A szerzők személyes felvétele az interjúról